Anti-pestprotocol

Document opgesteld	mei 2013
Evaluatie	maart 2015
Evaluatie	november 2018
Evaluatie	december 2019
Bijgesteld	november 2020
Bijgesteld	juli 2023
Bijgesteld	april 2024
Bijgesteld	april 2026

De Vuurtoren

Openbare Basisschool Lewenborg Groningen

Inhoud

1. Doel van dit anti-pestprotocol 2
2. Pesten 2
3. Vreedzaam 3
4. Monitoring sociale veiligheid 4
5. Uitgangspunten 4
6. Signalering en begeleiding 5
7. Stappenplan voor het oplossen van ruzies en pestgedrag 5
8. Vervolg bij aanhoudend pestgedrag 6
9. Adviezen aan ouders en verzorgers 6
10. Evaluatie van het anti-pestprotocol 7

1. Doel van dit anti-pestprotocol

Pesten komt op iedere school voor, ook op De Vuurtoren. Over het algemeen ligt de piek van pesten tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Alle leerlingen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Daarom wordt veel aandacht besteed aan persoonlijke en sociale vaardigheden, bijvoorbeeld via het programma van de Vreedzame School.

Voor de groepen 3 t/m 8 starten we het nieuwe schooljaar met “de eerste drie gouden weken”. In die beginfase van het nieuwe schooljaar gaan we bewust om met groepsvorming en groepssfeer. Voor de groepen 1 en 2 zal het hele jaar aandacht besteed worden aan de groepsdynamiek, omdat er het hele schooljaar nieuwe kinderen binnenstromen. Na de kerstvakantie hebben we een zilveren week. In deze week herhalen we afspraken en regels, indien nodig bijgesteld.

Op De Vuurtoren gelden een paar algemene regels die te lezen zijn op de website en in het schoolveiligheidsplan. Gezamenlijk letten de leerkrachten erop dat iedereen zich aan deze regels houdt. Aan het begin van ieder schooljaar worden er in de groepen klassenregels met en door de kinderen opgesteld. Dit is de basis voor duidelijkheid in de klas en voor een goed pedagogisch klimaat.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen elkaar aanspreken op deze regels en afspraken, als er zich ongewenste situaties voordoen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Dit anti-pestprotocol moet voor leerkrachten, ouders en leerlingen een richtlijn zijn, wanneer de school met structureel pestgedrag te maken krijgt. Leerkrachten en ouders uit de ouderraad en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol.

Anti-pestcoördinator
Onze school heeft een anti-pestcoördinator. Deze medewerker is het aanspreekpunt binnen de school voor leerlingen, ouders en medewerkers bij vragen of signalen over pesten.

De anti-pestcoördinator:
- bewaakt de uitvoering van het anti-pestprotocol;
- ondersteunt leerkrachten bij het aanpakken van pestgedrag;
- adviseert de schoolleiding over het beleid rondom pesten en sociale veiligheid;
- fungeert als aanspreekpunt voor leerlingen en ouders die vragen of zorgen hebben over pesten.

Wanneer een leerling of ouder zich niet prettig voelt om een situatie met de leerkracht te bespreken, kan contact worden opgenomen met de anti-pestcoördinator.

De anti-pestcoördinator op onze school is Nynke Porte. Ze is te bereiken via n.porte@o2g2.nl of via de schoolleiding.

2. Pesten

Pesten is herhaald en doelbewust gedrag waarbij een leerling of groep leerlingen een andere leerling schade toebrengt en er sprake is van een machtsverschil. Hierdoor kan de gepeste leerling zich moeilijk verdedigen. Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers

(hierna genoemd: ouders). De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak (het protocol).

Wanneer het probleem onvoldoende wordt opgelost, kan de schoolleiding of vertrouwenspersoon worden betrokken. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Digitaal pesten (cyberpesten)
Pesten kan ook plaatsvinden via digitale middelen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- kwetsende berichten via WhatsApp of sociale media;
- het verspreiden van foto's of filmpjes zonder toestemming;
- online buitensluiten of belachelijk maken;
- anonieme berichten sturen met een kwetsende inhoud.

Ook wanneer digitaal pesten buiten schooltijd plaatsvindt maar invloed heeft op het schoolklimaat, neemt de school dit serieus en kan zij maatregelen nemen volgens dit protocol.

De school vindt het belangrijk dat school en ouders/verzorgers samenwerken bij het voorkomen en aanpakken van digitaal pesten. Van ouders/verzorgers wordt verwacht dat zij signalen van digitaal pesten serieus nemen en dit met hun kind bespreken. Wanneer digitaal pestgedrag invloed heeft op het welzijn van leerlingen op school, wordt van ouders/verzorgers verwacht dat zij samen met de school zoeken naar een passende oplossing.

Daarnaast besteedt de school preventief aandacht aan mediawijsheid en verantwoord online gedrag**.** Leerlingen leren hoe zij op een respectvolle manier met elkaar omgaan, zowel offline als online. In de klas wordt regelmatig gesproken over veilig internetgebruik, sociale media en de gevolgen van digitaal pestgedrag.

De school kan hiervoor gebruikmaken van lessen, groepsgesprekken, projecten of workshops gericht op digitale veiligheid, respectvol communiceren en bewust omgaan met sociale media**.**

3. Vreedzaam

Om te bereiken dat De Vuurtoren een school blijft waar leerlingen met plezier naartoe gaan, waar ze zich veilig en geaccepteerd voelen, waar ze kunnen omgaan met verschillen, elkaar vertrouwen en van elkaar leren, is De Vuurtoren een Vreedzame School. De methode Vreedzaam is een programma voor basisscholen voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Onze leerlingen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen. Ze leren oog en oor te hebben voor anderen en zich verantwoordelijk te voelen voor het algemeen belang. In de 'Vreedzame School' mobiliseren we de eigen kracht van de leerlingen. Ze krijgen een stem en leren die op een verantwoordelijke manier gebruiken. Onze leerlingen voelen zich gehoord en gezien en ze ervaren dat het uitmaakt dat ze er zijn, dat ze 'er toe doen'. Een aantal leerlingen uit groep 8 is opgeleid tot mediator.

4. Monitoring sociale veiligheid

De school monitort jaarlijks de sociale veiligheid van leerlingen. Dit gebeurt met behulp van een erkend meetinstrument voor sociale veiligheid (Leerling in Beeld en/of Vensters).

De resultaten worden:

- besproken in het team;
- gebruikt om het veiligheidsbeleid te verbeteren;
- waar nodig vertaald naar maatregelen in de klas of op schoolniveau.

Op deze manier houdt de school zicht op het welbevinden en de veiligheidsbeleving van leerlingen.

5. Uitgangspunten

De Vuurtoren heeft als uitgangspunt in het onderwijs zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en samenwerken. Er moet door de leerkracht gewerkt worden aan en gewezen worden op de zelfstandigheid in het oplossen van ruzies, de verantwoordelijkheid voor het omgaan met elkaar, en het samenwerken aan een goede sfeer in de groep en op school.

Het inschakelen van de leerkracht wordt niet als klikken opgevat. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: “Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit is geen klikken.”

Het moet duidelijk zijn voor de leerlingen dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep en op school.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt actie ondernomen, bijvoorbeeld de afspraak iets te bespreken in de klas, in het team of het opstellen van regels in de klas.

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep en aanpak van ruzies moeten bespreekbaar zijn in de klas, bijvoorbeeld bij het kringgesprek. Het is goed om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Voorbeeldgedrag van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

6. Signalering en begeleiding

Signalering van pestgedrag
Pesten kan op verschillende manieren zichtbaar worden. Signalen kunnen bijvoorbeeld zijn:

- schelden, beledigen of uitlachen;
- iemand buitensluiten of negeren;
- spullen afpakken of beschadigen;
- herhaaldelijk negatieve opmerkingen maken over een leerling;
- fysiek geweld zoals slaan of schoppen;
- digitaal pesten via sociale media of berichten.

Wanneer dergelijke signalen worden opgemerkt, bespreekt de leerkracht dit met de betrokken leerlingen en wordt het anti-pestprotocol gevolgd.

Begeleiding van de gepeste leerling
De leerkracht biedt steun aan de gepeste leerling door:

- te luisteren naar het verhaal van de leerling;
- samen te bespreken wat er is gebeurd en hoe de leerling zich voelt;
- te zoeken naar mogelijke oplossingen;
- de leerling te helpen sterker en weerbaarder te reageren;
- waar nodig ouders te informeren en samen te werken aan een oplossing.

Begeleiding van de pester
De leerkracht gaat met de leerling in gesprek over het pestgedrag. Daarbij wordt:

- duidelijk gemaakt welk effect het gedrag heeft op de ander;
- verwacht dat de leerling verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar gedrag;
- gewerkt aan gedragsverandering en respectvol omgaan met anderen;
- waar nodig contact opgenomen met ouders;
- indien nodig extra ondersteuning ingeschakeld.

7. Stappenplan voor het oplossen van ruzies en pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie hebben of pestgedrag vertonen, wordt het volgende stappenplan gevolgd:

1. Leerlingen proberen het probleem eerst samen op te lossen.
2. Indien nodig kunnen zij hulp vragen aan mediatoren.
3. Wanneer het probleem niet wordt opgelost, wordt de leerkracht ingeschakeld.
4. De leerkracht gaat met de betrokken leerlingen in gesprek en maakt afspraken om het probleem op te lossen.
5. Bij herhaald pestgedrag worden ouders van zowel de gepeste leerling als de pester betrokken. Samen wordt gezocht naar een passende oplossing.
6. Wanneer het probleem onvoldoende wordt opgelost, kunnen ouders contact opnemen met de schoolleiding.

Klachtenregeling
Wanneer ouders of leerlingen vinden dat een pestprobleem onvoldoende wordt opgelost, kunnen zij gebruikmaken van de klachtenregeling van de school.

De klachtenregeling beschrijft de stappen die ouders of leerlingen kunnen nemen wanneer zij een klacht hebben over het handelen van de school. Informatie hierover is te vinden op de website van de school, het schoolveiligheidsplan en in de schoolgids.

8. Vervolg bij aanhoudend pestgedrag

Wanneer pestgedrag aanhoudt, kan de school aanvullende maatregelen nemen. Deze maatregelen kunnen bestaan uit:

Fase 1:
Pestgedrag kan de volgende consequenties hebben:

- één of meerdere pauzes binnen blijven;
- nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn;
- een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem;
- door gesprek: bewustwording van wat hij met het gepeste kind uithaalt;
- afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen – de naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:
Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:
Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:
Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:
In sommige gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Bij leerlingen die verstoring van de rust en veiligheid op school veroorzaken, handelen wij volgens het bovenschools beleidsdocument ‘Toelating, schorsing en verwijdering’.

9. Adviezen aan ouders en verzorgers

Ouders van gepeste kinderen:

a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
d. Door positieve stimulering kan het zelfrespect van het kind vergroot worden of weer terugkomen.
e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, dit vergroot de weerbaarheid.
f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

a. Neem het probleem van uw kind serieus.
b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
d. Geef zelf het goede voorbeeld.
e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

10. Evaluatie van het anti-pestprotocol

Dit anti-pestprotocol wordt regelmatig geëvalueerd om te zorgen dat het aansluit bij de praktijk en bij nieuwe ontwikkelingen.

De evaluatie vindt minimaal eens per twee jaar plaats en wordt besproken met:

- het schoolteam
- de medezeggenschapsraad
- de leerlingenraad

Op basis van deze evaluatie kan het protocol worden aangepast of aangevuld.